

Vinkenbaanverslag 2022

Richard Reijnders

Januari en februari

Geen serieuze vangpogingen gedaan. Wel werden 3 Bokjes en een Waterpieper gevangen.

Maart

Ook maart was echt een prutmaand, met als enige vermeldenswaardige vangst die van een Zwarte Roodstaart (de enige van dit jaar). Toch opnieuw 3 Bokjes gevangen en 24 Bonte Strandlopers (het kan slechter).

April

April begon meteen al heel vreemd. In de nacht naar 1 april viel er een flink pak sneeuw. 's Ochtends lag er dik 5 cm. Piet (Admiraal) en ik besloten een vangpoging te doen, je weet tenslotte maar nooit. Dat was niet eens zo makkelijk, want de baan was best moeilijk te bereiken zo door dat hele pak sneeuw heen. Er was echter nul komma nul beweging van vogels en we vingen alleen een Tureluur (naar later bleek wel de enige van het jaar trouwens (!)) en een Graspieper. In de loop van de dag dooide alle sneeuw weer weg en volgende dag was er helemaal niets meer van te bekennen. Wel apart, sneeuw in april.

Daarna werd pas 11 april voor het eerst weer gevangen, door André en Henk. Er bleek al aardig wat aankomst geweest te zijn van zomervogeltjes en in totaal vingen zij 33 vogels, waaronder 2 Blauwborsten en een mooie Beflijster. De 12e een nog veel leukere vangdag zelfs. In het eendennet werd eindelijk een vogel gevangen: een Meerkoet (naar later bleek de enige van dit jaar). Daarnaast ook de eerste Kleine Plevier, opnieuw een Blauwborst, 2 volwassen mannen Beflijster (!), een Rietzanger met Franse ring en een Snor die wij eerder ringden als jonge vogel het jaar daarvoor. De laatste hoorde ik vroeg in de ochtend al zingen, en een mooie aanwijzing dat de soort ons vanggebied nu echt aan het ontdekken is.

Op de 16^e eindelijk dan een Krakeend in het eendennet (naar later bleek de enige van dit jaar), en op de 19^e een Kuifeend (ook de enige van dit jaar).

Op 22 april de eerste 2 Rosse Grutto's. Op de 23^e een mooi vervolg: een Zilverplevier en 10 Rosse Grutto's. Onder de laatste een exemplaar met Poolse ring. Onze eerste Pools geringde Rosse Grutto ooit. Erg leuk natuurlijk. Dag erna 3 Rosse Grutto's en een Regenwulp (naar later bleek onze enige Regenwulp dit jaar). Op de 25^e werden er behalve 1 Kievit geen steltlopers gevangen. Maar wel een hele mooie vangst van een Draaihals, een soort die wij maar weinig vangen in het voorjaar. De dag daarna toch weer 20 Rosse Grutto's, waarvan het merendeel ook werd gezenderd (net als meeste andere dagen dat zij werden gevangen). Het blijft nog steeds een hele dure aangelegenheid (waarvoor wij gelukkig niet zelf hoeven te betalen), maar het levert wel hele nuttige informatie op natuurlijk. Rest van de maand nog slechts een paar Rosse Grutto's.

Mei

In mei leek het in eerste instantie helemaal over met de Rosse Grutto's. Maar op de 5^e werden er toch zomaar weer 3 gevangen. Op de 6e helemaal een hele leuke dag, met zowaar nog 8 Rosse Grutto's, 1 Kanoet (enige dit jaar) en een man Grote Karekiet. De vrijdag (standaard vangdag voor Henk en Walter) is dus niet altijd slecht. En ja, je moet het geluk ook een beetje afdwingen natuurlijk hè. Rest van de maand erg slecht. Er werd wel nog een Koekoek gevangen (enige dit jaar) en 3 Kwartels (ook enige dit jaar).

Wel heel leuk was dat de Grote Karekiet die Henk en Walter hadden gevangen op een gegeven moment begon te zingen. Eerst weifelend en niet heel hard, maar op een gegeven moment echt uit volle borst. Terug gevangen werd hij echter niet meer, en dat is natuurlijk gewoon oké. Vanaf het eind van de maand hoorden wij 'm ook niet meer en gingen wij er eigenlijk vanuit dat ie weg was.

Juni

Juni begon meteen al erg leuk. Op de 2e werd een schitterend mooie volwassen man Roodmus gevangen. Alleen droeg ie al een ringetje. Hij was (ook als volwassen man) al door ons geringd in 2020. Grappige is dat ie in 2021 het hele voorjaar heeft zitten zingen ergens in Friesland. Maar nu dus weer gewoon terug bij ons. Heel bijzonder. Misschien nog wel bijzonderder was dat er volgende dag gewoon weer een volwassen man Roodmus werd gevangen. Ook geringd. Maar wel een ander, want deze was in 2021 door ons geringd. Dag daarna (U raadt het al), weer een Roodmus in het net. Opnieuw een mannetje, maar deze keer een 2kj. Weer een andere dus. Deze was ongeringd, dus eindelijk konden wij een ringetje omleggen. Is ook wel eens leuk. Juist deze bleef hardnekkig zingend aanwezig in ons vanggebied, en bleek later ook een partner gevonden en gebroed te hebben bij ons. Maar hoe geweldig

is het: 3 verschillende mannen roodmussen vangen in 3 dagen? Ongekend natuurlijk. En hele grote vraag: wat maakt ons vanggebied zo aantrekkelijk voor bijzondere soorten als deze? Kom ik nog op terug.

Vanaf de 4^e werd er verder een tijdje niet gevangen. Op de 12^e toch weer een vangpoging en zowaar een Boomklever in het net. Toch meer een binnenduins soort natuurlijk (wij zitten in het zeeduin), dus die vangen wij maar heel zelden. En toch volgende dag (de 13^e) weer eentje, erg leuk.

En toen was daar 14 juni. Een hele rustige vangdag met weinig bijzonderheden. Tot ik plots heel hoog in de lucht een Bijeneter hoorde roepen. Dus ik zo snel als ik kon geluid daarvan opgezocht. Duurde even, maar op een gegeven moment stond het aan. Ik zag echter helemaal niets, dus ik ging er eigenlijk vanuit dat ik gewoon te laat was met het geluid. Maar op een gegeven meende ik naast het geluid dat ik draaide toch nog steeds ook een echte Bijeneter te horen. Heel voorzichtig deed ik de achterdeur open, alleen om even te kijken. Bleek het niet om één, maar om twee Bijeneters te gaan. Zij zaten gewoon in een struikje achter de hut (!). Ik gauw weer naar binnen, want ze waren van mijn flamboyante verschijning best wel geschrokken. Maar vóór zag ik nog steeds niets, terwijl juist daar toch het geluid draaide. Nou had ik toevallig vlak naast de hut ook een mistnet open staan. Alleen had ik daar vanuit de hut geen zicht op. En ik kon mij niet voorstellen dat er daar eentje ingevlogen was, Bijeneter is niet een vogel die je gauw in een mistnet verwacht. Maar waar waren ze nou? Op een gegeven moment ging ik toch maar weer even achter kijken en keek toch ook maar even in dat mistnetje. Tot mijn grote verbazing hing daar laag in het net een vogeltje. Leek mij veel te klein voor een Bijeneter, maar liep er toch maar even heen uiteraard. Tot mijn grote verrukking bleek het toch één van de Bijeneters (!). Een soort die wij nog nooit eerder gevangen hadden. En wat een pracht van een vogel (zie foto). Het was het mannetje van het stel, en terug in de hut zag ik dat het vrouwtje nu ook wel heel graag wilde. Meerdere keren ging zij bijna bij de speaker op het slagnet zitten. Of zat zij op (maar niet in) het mistnetje waarin ik het mannetje had gevangen. Ik denk dat zij op dat moment vooral bleef omdat zij haar mannetje miste, niet vanwege het geluid. Dus, na ongeveer een kwartier of zo, heb ik het mannetje geringd, gemeten, gewogen en losgelaten. Bijzonder gaaf om te zien was dat zij meteen elkaar weer opzochten en “gebroederlijk” strak doorvlogen naar noord. Een uur later werden zij langstrekkend (ook naar noord) gezien bij Camperduin. Een fantastische en ook helemaal verantwoorde vangst dus. En voor het eerst sinds lange tijd weer eens een nieuwe baansoort. Dat was lang geleden, laatste waren in 2018 (toen hadden wij er 3 geloof ik).

Bijeneter

Foto: Richard Reijnders

Rest van de maand werd er meeste van de dagen wel gevangen. En helemaal niet slecht, meeste dagen zo rond de 50 vogels. De 23^e een heel bijzondere dag. De Grote Karekiet die Henk had geringd op 6 mei werd nu zomaar toch weer terug gevangen (ook door Henk). En dat terwijl we ‘m toch al weken niet meer gehoord hadden, en we eigenlijk dachten dat ie vertrokken was. In gewicht was hij 3 gram afgenomen, en Henk zie “dat komt natuurlijk omdat ie druk bezig is om zijn jongen te voeren”. Een

beetje boute uitspraak, maar naar later bleek had Henk wel gelijk (daarover later meer). Op zelfde dag een schitterende adult zomerkleed Zwarte Ruiter. Dat was heel lang geleden dat we die vingen (voor het laatst 2013).

Verdere leuke vangsten deze maand: 3 Gierzwaluwen, 3 Kleine Bonte Spechten (!), 2 Kuifmezen (!) en 1 Glanskop (onze enige dit jaar). Al met al een fantastische vangmaand.

Zwarte Ruiter

Foto: Richard Reijnders

Juli

Eerste 3 weken van de maand werd er wel gevangen zo af en toe, maar weinig bijzonders. Maar de 19^e was het dan toch goed raak. Maar liefst 2 Grote Karekieten werden gevangen: een volwassen vrouwtje met broedvlek en daarbij ook nog een jong. Familie van de man van Henk natuurlijk. En alsof het niet nog beter kon ving ik op de 23e de man van Henk, de vrouw van mij, 1 eerder geringd jong (ook van mij), en nog eens 2 nieuwe (ongeringde) jongen. Vijf Grote Karekieten op één dag dus: de twee ouders, en 3 jongen. Het blijft geweldig zoiets: eerste bewezen broedgeval van Grote Karekiet in het NHD, en dat gewoon in ons vanggebied. En zo stiekem. Als wij daar niet zouden vangen was het nooit opgevallen. En dat was nog niet alles. Op die 23e hoorde ik vlak bij de twee netjes waar ik de Grote Karekieten had gevangen ook nog jonge Roerdompen bedelen. Die soort bleek (naar later bleek) ook nog eens succesvol in ons vanggebied gebroed te hebben. Echt ongelooflijk.

Grote Karekiet

Foto: Richard Reijnders

Op 29 juli ving Henk nog een 4^e ongeringde jonge Grote Karekiet. In ieder geval zijn er 4 jongen grootgebracht dus dit jaar. Dan ben je altijd benieuwd natuurlijk wat er het volgende jaar gaat gebeuren. Op de 31^e werd er een Porseleinhoen gevangen. Naar later bleek de enige dit jaar.

Ook heel bijzonder deze maand was de vangst van maar liefst 3 Rietzangers met mutatie "bruin", hoogstwaarschijnlijk allemaal uit hetzelfde nest. Bij deze mutatie ontbreekt de kleur zwart geheel in het verenkleed, en wordt vervangen door bruin. Ik sluit minimaal één foto bij van één van deze beestjes: vogeltjes leken net van goud. Wij hebben pas één keer eerder een dergelijke mutatie gevangen, en dat was een Waterral.

Verdere leuke vangsten deze maand: 2 Bosruiters, nog een Kuifmees (in totaal 3 dus dit jaar), 4 Spotvogels en 8 Snorren. Met de steltlopers ging het opnieuw heel erg slecht. Witgat bijvoorbeeld: vingen wij er vroeger in juli gemakkelijk 100+, dit jaar vingen wij er maar 1 (!).

Kuifmees

Foto: Richard Reijnders

Rietzanger (mutatie "bruin")

Foto: Richard Reijnders

Augustus

Eigenlijk hele maand niet al te best weer. Wel ving Jan op de 2e een Waterrietzanger. Naar later bleek onze enige dit jaar. Op de 12e hing één van de jonge Roerdampen die werden uitgebroed in ons vanggebied in het net. Helaas voor Henk ontsnapte de vogel ook weer, maar toch heel leuk natuurlijk. In ieder geval één van de jongen was dus ook daadwerkelijk groot geworden.

Op de 13e toch zomaar weer een hele goede dag. Maar liefst 127 vogels, w.o. een Struikrietzanger en een Fluitier. De rest van de maand toch echt heel mager. Natuurlijk werden er Draaihalzen en Sperwergrasmussen (respectievelijk 5 en 3), maar verder toch echt heel weinig bijzonders.

Draaihals

Foto: Richard Reijnders

September

September begon leuk, met op de 2^e een extreem vroege Bladkoning. De allervroegste Bladkoning in Nederland ooit (!). Maar de echte knaller van de maand kwam op de 5^e: een Noordse Boszanger (!).

Die hadden wij nooit eerder gevangen en na de Bijeneter van 14 juni onze tweede nieuwe baansoort dit jaar.

Op de 6^e een prachtige Struikrietzanger. Onze tweede voor dit jaar. Daarna een periode met minder weer en navenante vangsten. Op de 21^e toch zomaar weer een hele goede dag, met maar liefst 232 vogels, w.o. opnieuw een Struikrietzanger (onze derde voor dit jaar dus). Rest van de maand nogal wisselvallig weer en niet echt heel bijzondere vangsten meer.

Nog wel als bijzonder te benoemen was de vangst van een Sperwergrasmus die wij voor het eerst vingen op de 11e en werd teruggevangen op de 28e. De vogel was in de tussentijd 10 gram aangekomen (voor een vogel van dit formaat echt héél veel).

Oktober

Oktober begon met heel slecht vangweer. Maar op de 3e toch zomaar een hele mooie vangdag, met o.a. een Ransuil en een Beflijster. Het slechte weer bleef wel gehele eerste helft van de maand aanhouden, en dat is niet zo leuk natuurlijk (aangezien oktober in het algemeen de beste maand van het jaar is). Op de 17^e werden wel 2 Grote Piepers gevangen. Die vangen wij niet jaarlijks, laatste waren in 2019 (!). Echt los met vogels ging het echter pas op de 19^e. Eindelijk mooi weer, en meteen enorme trek. Maar liefst 329 vogels werden gevangen, gelukkig wel met een hele goede bezetting. Qua soorten verder een niet echt bijzondere dag, maar de vangst van een Bulgaars geringde Keep was toch zeker wel spectaculair te noemen. Daar doe je het voor natuurlijk (deels). Op de 22^e een hele matige dag. Maar wel met een hele late Roodmus nog. Volgens Piet Admiraal een echt wel tropische verrassing. Op 26 oktober dan denk ik toch wel de knaller van de maand: een Siberische Boompieper. Gevangen door Arnold en Jan. Als je bedenkt hoeveel wind er stond die dag toch echt wel een compliment waard. Zij vingen 'm de laatste ronde, ik had persoonlijk al lang al gestopt. Op de 28^e ook weer een hele fijne: een Raddes Boszanger. Superzeldzaam natuurlijk, maar volgens mij ook nog eens het allerlaatste geval in Nederland ooit.

Verdere leuke vangsten deze maand: eigenlijk alleen Blauwe Reiger en Grote Lijster.

November

November weer heel slecht vangweer. Er werd dan ook nauwelijks nog (wat) gevangen. Op de 13e knapte het weer dan toch zomaar weer op, en meteen toch weer een hele goede vangdag: 219 vogels w.o. 23 Winterkoningen (dagrecord). En dat allemaal zonder geluid hè. De 14e ook een mooie vangdag, met zomaar nog een hele late Sperwergrasmus. En op de 16e nog even een hele zeldzame vogel in de netten: een Humes Bladkoning. Een echte knaller, en naar wij dachten een mooie afsluiting van toch al een heel mooi jaar. Maar de koek was nog lang niet op naar later zou blijken.

Op de 19^e nog een hele late vangst van een Boerenzwaluw door Arnold en Sandra, heel bijzonder. Op de 22^e echter misschien wel de meest bijzondere vangst van het jaar. Ik ving die dag een Smelleken. Sowieso een soort die je niet dagelijks vangt natuurlijk (onze laatste was 20 oktober 1998), maar met deze was nog wel iets extra bijzonders aan de hand. Ik ving haar in de hele vroege ochtend-schemering. Ze zat op een paaltje vlak naast één van onze slagnetten, en in eerste instantie dacht ik dat het een vrouwtje Sperwer was. Ik had de luiken net opgedaan en het licht stond aan in de hut, dus ik kon haar ondanks dat het nog erg donker was redelijk goed zien. Ik stond al een minuut of 5 op scherp toen ik dacht 'toch even met de verrekijker kijken'. Ik schrok mij een hoedje. Het was geen Sperwer, maar een Smelleken (!). Dus ik gauw verrekijker weer weggelegd en opnieuw op scherp staan. Nog geen paar minuten later dook zij van het paaltje af en trok ik het (goede) slagnet dicht. En ik had haar (!). Joepie dus. Alleen toen ik haar onder het net vandaan haalde zag ik al meteen dat zij véél te groot en véél te slank was voor een Smelleken. Toch een Torenavalk dus. Ook leuk, maar toch ook wel een beetje een teleurstelling. Ik deed haar eerst maar even in een bewaarzak, want het was intussen ook wel tijd om de eerste ronde langs de mistnetten te lopen. Het was een erg winderige ochtend, zeker windkracht 5, en ontzettend zwaar bewolkt. In de mistnetten hingen een handvol Merels, verder helemaal niets. Nadat ik die geringd had was "de valk" aan de beurt. Dus ik die uit de zak gehaald. Maar wat was het nu: een Torenavalk of toch een Smelleken? Ik moest wel eerst een keuze maken, want Smelleken en Torenavalk krijgen verschillende ringen (respectievelijk 5,5 en 7mm). Ik wat handboeken en zelfs veldgidsen geraadpleegd en uiteindelijk toch maar besloten dat het een donker uitgevallen jonge Torenavalk was. En dus kreeg zij een 7mm en los ermee. Na eerst wat foto's natuurlijk, maar dat was eigenlijk gewoon niet te doen. Veel te veel wind, nul komma nul licht en een toch wel heel agressieve vogel. Uiteindelijk heb ik maar 2 "leuke" foto's kunnen maken.

IJslands Smelleken

Foto: Richard Reijnders

Thuisgekomen snel naar foto's gekeken van met name juveniele Torenvalken. Nee, dat was dit dus echt totaal niet. Dan was die ik had gevangen toch zeker een Smelleken dus. Maar hoe kon het dan dat vleugellengte en staart totaal niet klopten voor deze soort? Het verlossende antwoord kwam van Kees Roselaar. De IJslandse ondersoort (F. c. sub-aesalon) van het Smelleken is namelijk veel groter dan die uit Scandinavië (F. c. aesalon). En dat geldt dan vooral voor de vrouwtjes. Voor ondersoort aesalon is vleugellengte bij de mannetjes gemiddeld 200 (maximaal 204), bij de vrouwtjes gemiddeld 217 (maximaal 219). Ja, en mijn vogel had dus een vleugel van 238 (!). Als je bedenkt dat wij vleugel meten van vleugelboog tot punt van de vleugel een echt reusachtig groot verschil (!). Maar bleek dus dat dat volgens de literatuur toch kan dus. Vrouwtje subaesalon (de IJslandse dus) gaat tot 235 namelijk. Die maximum vleugellengte is gebaseerd op balgenonderzoek. En Kees wist te vertellen dat je bij vogels van dit formaat bij balgen t.o.v. levende vogels toch wel rekening moet houden met zo'n 3 mm krimp. Dan zou mijn vleugel van 238 nog net kunnen dus, maar wel dan alleen dus voor subaesalon (de IJslandse ondersoort). Dus ik had gewoon een Smelleken van de IJslandse soort gevangen (!). Het derde geval ooit voor Nederland, na eerder eentje in 1854 en eentje in 1923. Een héél bijzondere vangst dus en nog steeds superblij mee. Ook héél blij dat ik haar een 7mm heb gegeven trouwens. Een 5,5 mm had echt veel te klein geweest.

Verder werd er deze maand niet veel meer gevangen. Wel werd een nieuwe 'truc' ontdekt om Spreeuwen te vangen. Niet geheel onbelangrijk, want er wordt op dit moment veel onderzoek gedaan naar de trek van Spreeuwen. Mede gecoördineerd ook door de *Nederlandse ringcentrale* (die opkomt voor de belangen van vogels binnen de Nederlandse besluitvorming). En wij doen daar aan mee dus. Nog één echt hele mooie vangdag deze maand, en dat was op de 29e. Je weet het nooit, grotendeels is het gewoon geluk waarschijnlijk, maar die dag vingen wij 2 Sneeuwgorzen en een Pallas' Boszanger. De laatste was de laatste in het seizoen die wij ooit vingen. En de allereerste Pallas' ooit die ik ZELF uit het net haalde (!). Wat een geweldig vogeltje.

December

En dan denk je 'nou, in december is het wel zo'n beetje over'. Niet dus dus, want de 1^e van de maand vingen wij een serieuze Siberische Braamsluiper. Zeer zeldzaam beestje, en ondanks zo laat in het jaar gewoon in topconditie. Heel erg gaaf. Op de 2^e werd dan toch een "echte" Torenvalk gevangen. De enige dit jaar. Mooie vangst dus.

Daarna leek het toch wel over en werd het merendeel van de netten binnengehaald. Halverwege de maand werd het echter plots nog heel koud. Op de 14^e dan toch nog een leuk dagje, met een Bonte Strandloper en 10 Watersnippen. Op de 18^e een nog veel betere dag met o.a. 17 (!) Kieviten, 2 Wulpen, 2 Bonte Strandlopers, 24 Watersnippen en een IJslandse Tureluur. Daarna viel onmiddellijk dooi weer in en was het definitief over met het vangseizoen.

Al met al een mooi en erg productief vangjaar.